УДК 340:342.9
Баєва Л.В.[1], Головецький М.В.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. Ю-314 НУ «Запорізька політехніка»

ФУНКЦІЇ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ

Правова культура є важливим аспектом діяльності правоохоронних органів, оскільки вона не лише впливає на професійне виконання обов'язків, але й визначає рівень суспільної довіри до правоохоронної системи. В умовах сучасних викликів і реформ у правоохоронній сфері забезпечення правопорядку та дотримання етичних стандартів є першочерговими завданнями для системи правової культури правоохоронців.

Функції правової культури включають нормативну, регулятивну, освітню, виховну та інтеграційну функції, кожна з яких є важливою складовою ефективного функціонування правоохоронної системи та підтримання законності. Розглянемо основні функції правової культури у діяльності правоохоронних органів.

Нормативна функція правової культури визначає необхідність дотримання норм права та етичних стандартів у професійній діяльності правоохоронців. Правова культура в цьому контексті є системою цінностей і правил, що регламентують правомірну поведінку та протидіють зловживанням владою. Дотримання нормативної функції забезпечує правоохоронцям належну орієнтацію в складному законодавчому середовищі, що допомагає уникати правових помилок та порушень у процесі виконання службових обов'язків. Без нормативної основи, яка закладається правовою культурою, правоохоронці ризикують втратити об'єктивність у своїх рішеннях, що негативно впливає на правопорядок та суспільну довіру.

Регулятивна функція допомагає підтримувати та регулювати правовий порядок як у середині правоохоронних органів, так і на рівні їхньої взаємодії з громадянами. Ця функція забезпечує правомірну поведінку правоохоронців, запобігає зловживанням службовими повноваженнями та сприяє дотриманню норм законності. Правова культура виступає як інструмент, що регулює взаємодію між правоохоронними органами та суспільством, знижуючи ризики конфліктів та сприяючи дотриманню прав і свобод громадян. Наприклад, при затриманні підозрюваного, знання і дотримання процедурних норм та етичних стандартів, які формуються завдяки правовій культурі, гарантують повагу до прав затриманого, збереження його гідності та дотримання законності дій правоохоронця.

Освітня функція правової культури полягає в формуванні та підвищенні рівня правової обізнаності правоохоронців. Постійне підвищення професійної кваліфікації та знання правових норм і етичних стандартів є невід'ємною частиною правової культури. Завдяки освітній функції правоохоронці здатні орієнтуватися в нових нормативних документах, законодавчих змінах, а також адаптуватися до змінних умов правозастосування. Освітня функція забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних розуміти і правильно застосовувати норми права в реальних життєвих ситуаціях, що сприяє підвищенню якості надання правоохоронних послуг.

Виховна функція правової культури формує у правоохоронців моральні та етичні орієнтири, які необхідні для забезпечення правопорядку. Це досягається шляхом виховання почуття відповідальності, честі, обов'язку перед суспільством та прагнення до підтримання високих стандартів поведінки. Виховний вплив правової культури допомагає уникати корупційних ризиків, зловживань службовими повноваженнями та сприяє підтримці позитивного іміджу правоохоронних органів. Такі цінності як доброчесність, професіоналізм, повага до закону та дотримання прав і свобод людини є фундаментом для виховання правоохоронців і їхньої здатності справедливо виконувати свої обов'язки.

Інтеграційна функція правової культури спрямована на об'єднання різних елементів правової системи, що дозволяє правоохоронцям ефективно співпрацювати між собою та з іншими державними структурами. Інтеграція досягається шляхом створення спільних правових стандартів, які сприяють скоординованій роботі всіх підрозділів правоохоронних органів. Крім того, інтеграційна функція важлива для налагодження зв'язків між правоохоронними органами та громадянським суспільством, що підвищує рівень довіри до правоохоронців і полегшує співпрацю з громадянами.

Функції правової культури у діяльності правоохоронних органів, забезпечення правопорядку та етичних стандартів підкреслюють важливість правової культури як ключового компонента, що визначає ефективність і етичність правоохоронної діяльності. Правова культура, будучи основою для професійного виконання обов'язків правоохоронцями, забезпечує їхнє орієнтування в законодавчій системі, формує правові та етичні орієнтири і сприяє утриманню належного рівня правопорядку в суспільстві.

Отже, функції правової культури є невід'ємною основою діяльності правоохоронних органів. Вони не лише визначають внутрішні стандарти та орієнтири для правоохоронців, але й сприяють зміцненню правопорядку та підтримці етичних стандартів у суспільстві.